

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 22 Listopada r. s. 1826 roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE

— Wilno —

Dzień 20 teraźniejszego miesiąca, pierwsza rocznica wielkiej, i świętej pamiątki, Wstąpienia na Tron Wszech Rosssy, NAYJAŚNIEJSZEGO CESARZA JEGOMOŚCI, NIKOŁAJA Igo, obchodzony był z uroczystością, odpowiadającą uczuciom wiernych poddanych, czczących w dniu tym wolę Dobroczynney Opatrzności, składaniem modłów dziękczynnych, u podnóżu świętych Ołtarzów, Naywyższego Władcy świata, który w podziale losów narodóm, nam dał Pana, oycowską pieczę, zajętego we wszystkich Swych działaniach, ku dobru ludów, Berła Swemu powierzonych, działaniach, stanowiących pismo nieprzerwane darów szczęścia i pomyślności, zostawionych w pamiątkach dzieł Tego, Któremu Rosssya, Europa i Świat cały winne zostały ustalenie dobrodziejstw w trwałości pokoju, i zabezpieczone nadzieje w Swym Następcy, Którego, o by dni drogie przedłużył Bóg do lat naypoźniejszych, oznaczając panowanie Jego, błogosławieństwem, w wyłwie na Dom Jego Najjaśniejszy, ludy Jego, i ziemię, tego wszystkiego, cokolwiek ziemskie szczęście stanowi, antwierdził i uwiecznił zachowaniem NAYJAŚNIEJSZEGO Domu Jego, do pokoleń nieskończonych.

W tych uczuciach, mieszkańcy tutejszego miasta, w kościołach swych wyznań zgromadzeni, na uroczystym nabożeństwie, zanosili gorące modły do Naywyższego, i śpiewane było *Te Deum*. Wieczorem miasto całe oświecono. Radośne zabawy w noc się przedłużyły, a pierwsza maskarada, obecnością najpierwszych osób zaszczycona, przeznaczona została na dobro ludzkości, poświęceniem dochodu na ubogich, zostających w Domu Towarzystwa Dobroczynności.

St. Petersburg dnia 6 listopada.

(z Ruskiego Inwalida.)

Tutejszy Ściey gildy kupiec, Szapow, uczynił znakomitą ofiarę dla Towarzystwa Patriotycznego Dam, w różnych materyałach i robotą w czasie budowania domu Instytutu, CESARZ JEGOMOŚĆ, na przedstawienie Towarzystwa o tak dobrej gorliwości kupca Szapowa, naymilościwiej raczył go udarować złotym medalem na wstępie orderu S. Anny.

— Za otrzymaniem wiadomości o dopełnieniu Koronacji NAYJAŚNIEJSZYCH CESARSTWA ICHMOŚĆ, Radca tajny, Senator, Rzeczywisty Kamerher, i Kawaler W. N. Zinowjew, pragnąc okazać uczucia wiernego poddanego w czynach dobroczynności, ofiarował Towarzystwu Patriotycznemu Dam 1,000 rubli assygnacyynych. Po doniesieniu NAYJAŚNIEJSZEY swej Opiekunce, CESARZOWY JEYMOŚCI ALEXANDRZE FEDOROWNIE, o tak dobrej jego gorliwości, Towarzystwo za obowiązkiem sobie poczytuje oświadczyć mu swą wdzięczność.

St. Petersburg d. 13 listopada.

(z Gazety Senackiej.)

Przez Naywyższe Ukazy J. C. M. do Rządzącego Senatu wydane:

D. 29 paździer., przy zupełnym uwolnieniu ze służby, dla wieku podeszłego i stanu chorowi-

tęgo zdrowia, z naymilościwszych względów otrzymali pensye dożywotnie, za nienagane w niej znaydowanie się, radcy honorowi: Nicetas Lamkin, młodszy jeometra w kantorze rozgraniczenia gubernii orenburskiej, który służył lat 55, i Jan Miakotin, naczelnik stoła w Izbie skarbowey włodzimierskiej w oddziale trunkowym, który służył lat 47, po 540 rubli na rok; oraz Jan Mitrofanow, rejestrator kollegialny, który służył lat 40, po 200 r. na rok.

Radca dworu, Uszakow, sprawujący obowiązki ober-sekretarza w 8m Departamencie Rządzącego Senatu, przeniesiony na tenże obowiązek do 7go Departamentu, a teraźniejsze jego obowiązki w 8m Departamencie poruczone są radcy honorowemu Uchinowi.

Mianowani Prezydentami Sądów Głównych: gubernii witebskiej: 1go Departamentu, porucznik gwardyi, Karol Hrabia Borch; 2go Departamentu, teraźniejszy jego prezydent, Benedykt Wereszczyński: gubernii mohilewskiej: 1go Departamentu obywatel Felix Mirzejewski, 2go Departamentu teraźniejszy jego prezydent Jan Szpilewski.

Prezydent Sądu Gubernialnego Jenisejskiego, radca Dworu Alexy Martos, przy zupełnym uwolnieniu ze służby dla zruynowanego zdrowia, na ośnowie Ukazu 18 lutego 1762 r. mianowany radcą kollegialnym.

Przy zupełnym uwolnieniu ze służby, za nienagane jej sprawowanie, otrzymali pensye dożywotnie: radca stanu Gulajew, starszy radca sądu gubernialnego tomskiego za lat 58, po 950 rubli, i Seliwerski radca honorowy, za 42 lata, po 340 rubli; a radca kollegialny, Krytow, za 46 lat, po 856 rubli na rok.

Na zaświadczenie Jego CESARSKIEY WYSOKOŚCI CESARZEWICZA, o gorliwości odznaczającej się w służbie i czynności, zostający w kancelaryi Rzeczywistego Radcy Tajnego Nowosilcowa, radca honorowy Piotr Romanowski-Romańko, podniesiony do rangi 8mej klasy z starszeństwem od czasu wysłużenia w randze teraźniejszej lat prawem zakreślonych.

D. 5 listopada. Kostromski wice-gubernator, Puzanow, na własną prośbę uwolniony ze służby, a na jego miejsce przeniesiony twerski wice-gubernator Kronek, twerskim zaś wice-gubernatorem naznaczony naczelnik oddziału Departamentu Podskarbstwa Państwa, 5tej klasy Izmajłow.

Radca stanu, Polikowski, mianowany wicedyrektorem departamentu Podskarbstwa Państwa, w którym był naczelnikiem oddziałowym.

Radca dworu, Szrejder, który był sprawnikiem duszetskim, mianowany radcą kollegialnym, na ośnowie ukazu 19 grudnia 1803 roku.

Expedytorowie kancelaryi własney J. C. M. radcy honorowi: Piotr fon Fok, Bazyli Grigorowicz, Piotr Baron Dolst i Jan Tupicyn, w nagrodę służby, odznaczający się gorliwością, na ośnowie ukazu 6 sierpnia 1809 r., naylaskawiej mianowani assesorami kollegialnymi, ze starszeństwem od dnia wysłużenia lat ustanowionych w rangach dawniejszych.

Radca honorowy, Hildebrandt, jeometra po-

wiatowy syzrański, przy zupełnym, na własną prośbę, dla podeszłego wieku i słabego zdrowia, od służby uwolnieniu, za nienaganne jej przez lat 44 sprawowanie, udarowany z najmiłościwszych względów pensją dożywotnią po 300 rubli narok.

D. 6 listopada. W nagrodę szczególniejszej odznaczającej się ku służbie gorliwości, okazanej w czasie układów w *Akermanie* z pełnomocnikami Porty Otomańskiej, wiedzy Ministerium stosunków zewnętrznych, przez radcę stanu Antoniego *Fontona*, radcę kollegialnego *Frodinga* i radców honorowych *Waszenko* i *Gurjewa*, najłaskawiej podniesieni są oni do rang następnych.

Radca dworu, *Szafirow*, naczelnik kwarantany skulańskiej, w nagrodę odznaczającej się służby, mianowany radcą kollegialnym.

D. 7 listopada, radca kollegialny, *Leksa*, naznaczony radcą kancelaryi Jenerał Gubernatora Noworosyjskiego i Pełnomocnego naczelnika obwodu Bessarabskiego.

D. 8 listopada. Rzeczywisty radca stanu, *Kaznaczejew*, przeznaczony do szczególnych poleceń przy Jenerał Gubernatorze Noworosyjskim, dotąd radca jego kancelaryi.

Radca stanu, *Baron de Puget*, w nagrodę trudów, podjętych przezeń w czasie edukacji Cesarza Jegomości i Jego Cesarzyskiej Wysokości Wielkiego Xiążęcia Jegomości *Michała Pawłowicza*, najłaskawiej mianowany Rzeczywistym Radcą Stanu.

— Ukazy okolne Rządzącego Senatu, ogłoszone w gazecie senackiej z dnia 13 listopada:

1) D. 31 sierpnia 1826 r. z 1go Departamentu, względem opublikowania członków Izby Kryminalnej Permskiej i Sekretarza, za przeciwne prawu osądzenie sprawy o włóczęganie gubernii permskiej *Macieju Pieczekinie*.

2) D. 9 listopada 1826, z 1go Departamentu, o wypełnieniu w sprawach tamozennych VII punktu *Najmiłościvszego Manifestu*, z dnia 22 sierpnia, i o innych rzeczach.

3) D. 11 listopada 1826 r. z 1go Departamentu, o wypełnieniu w zupełności i bez zwłoki żądań *Najwyższego ustanowionego Komitetu*, dla odkrycia postępów, przeciwnych prawom, względem przygotowania drzewa na budowę okrętów.

FRANCYA.

Paryż d. 6 listopada.

(Journal de St. Petersburg.)

Dzień ś. Karola, jako pamiątka imienin J. K. M. przeznaczony został na otwarcie birży i trybunału handlowego. O południu zgromadziło się 3 do 4 tysięcy osób zaproszonych. Wielka sala była przygotowana do obchodu inauguracji. Popiersie Królewskie wznosiło się na podnożu śród tej sali: nim się rozpoczęły ceremonie, zachwycono się nad dowcipną tej budowy kopułą, całkiem z żelaza i miedzi, której okna składają się z szyb, tak wielkich i grubych, iż wytrzymać będą mogły pociski gradu lub kamieni ważących dwa funty. Malowidła freskowe *PP. Meynier* i *Abel Pujol*, zdobiące tę kopułę, ściągają także powszechne zadziwienie, przez nieporównane naśladowanie płaskorzeźby i wytworny gust, zalecający tę kompozycję. O pół do wtorej z południa prefektowie departamentu Sekwany i policyi, tudzież urzędnicy zostali wprowadzeni. Hrabia *Chabrol*, prefekt departamentu miał mowę stosowną do tej uroczystości, a potem rozdał cztery medale, na ten obchód wybite.

— Pomnik wzniesiony dla *Malesherbes* w wielkiej sali pałacu sprawiedliwości, odkryty został d. 3 b. m. Napis wyryty na jego podnożu, a ułożony przez zeszłego Króla Ludwika XVIII, który raczył być pierwszym na liście składkowiej, jest w brzmieniu następującem:

Strenue semper fidelis

Regi suo

In solio veritatem

Praesidium in carcere

Attulit.

— W dniu Wszystkich śś. wybuchnęło powstanie w kolegium Wersalskim; siła nawet zbrojna, wdać się w to zmuszona, doświadczyła oporu. Wszystkich uczniów porożsyłano do rodziny, wyjąwszy tych, których rodzice zbyt odlegle mieszkają.

— D. 28 października, w chwili, gdy gabara *Wezuwiusz*, pod dowództwem kapitana *Cambray*, płynąca z Kadyxu, z żołnierzami dymisyonowanymi, wchodziła do *Rocheport*, pociągnięta przez jeden ze statków parowych, do portu należącego, stała się niejako przyczyną rozerwania kotłów tego statku. Dziesięć osób, na nim się znajdujących, mniej więcej ucierpiało, a dwie tylko życie straciły. Smutny ten wypadek przypisują powszechnie zepsuciu się kotła, który, jak mówią, dozwalał uchodzić plynowi tak dalece, gdy go zupełnie zabrakło, w chwili większego natężenia ognia, całkowite parowanie nastąpiło i zrządziło pomieniony skutek.

— Donoszą z *Dieppe* pod d. 30 października, iż statek rybacki ś. *Jan*, należący do P. *Lecanu*, kupca, ze 27 osobami, składającymi jego osadę, zatonął na progach Tamizy. Statek ten był wypłynął na połów śledzi na brzegi Yarmutskie i powracał z pełnym ładunkiem. Rachują do 8000 fran. szkody w sieciach które były źródłem dochodów wielu rodzin; przeszło 50 sierot pozbawionych jest środków utrzymania się.

— Dziennik *Gwiazda* pod d. 6 ogłosił list Hr. *Harcourt* który powrócił z Grecyi. List ten pisany do prezydenta komitetu greckiego w Paryżu, z lazaretu Tulońskiego d. 23 października, jest w brzmieniu następującem.

„Używszy czasu mojego pobytu w Grecyi, jak można było najkorzystnie, opuściłem Archipelag d. 30 września; taki zaś przy moim odjeździe był stan rzeczy:

„Flotta grecka, pod dowództwem *Miaulisa* i *Sachturyssa*, miała d. 11 i 12 września pod Mityleną utarczkę zważszą od wszystkich, jakie zasły od początku wojny. Admirał *Rigny* z wielką statkami francuzkimi, był tego świadkiem. Z obu stron zgromadzono prawie wszystkie siły. Grecy śmiało uderzali: galijoty kilkudziesiątowie nacierały o wystrzał z pistoletu, na okręty obrypujące je kartaczami. Wszyscy, tak przyjaciele, jako i przeciwnicy, oddawali sprawiedliwość świetnej ich odwadze. Chociaż przez dwa dni walczone, skutki atoli były nieznaczące; Turcy, chwycili się ucieczki; Grecy puscili kilka statków palnych, które mało co zawiodły; wszczęły już były nawet ogień na fregacie, gdzie się znajdował admirał nieprzyjacielski, lecz go ugaszono. Strata w ludziach poniesiona nie jest znaczna.

„Flotta egipska, płynąca z Alexandryi, znajdowała się około *Rodus* d. 25 września; czekała jeszcze na jedną część swych statków; i mówiono, że się miała połączyć z Ibrahimem, a potem udać się do *Hydry*.

„Statek parowy, dowodzony przez *Hastinga*, przybył do *Napoli* d. 15 września; przywiózł 8 armat. 66 funtowych i kule wydrażone, mające być wielce przydatnymi.

„W chwili mojego odjazdu, czyniono przygotowania do rychłego powtórnie wyprawy przeciwko Atenom. *Fabvier* i *Karaiskaki* mieli zgodnie działać, jeden uderzając przez *Pireum*, a drugi udając się do *Teb*, które są punktem związkowym baszy z resztą wojsk jego. Miano także uczynić wycieczkę ku *Laryssie* i na zatokę *Vole*, celem napastowania Turków z tyłu i zmuszenia ich do opuszczenia Attyki. Okazywano wiele zapału do tej utarczki, na której pomyślnym skutku nie mało zakładają Rumelioci, całą bowiem prawie ich krainę zajęty jest teraz przez Turków, Rumelioci zaś żywo pragną, oderwać choć część jedną, aby mieć prawo należenia do zgromadzenia powszechnego. Zgromadzenie to, mające odnowić członków rządu, a może nawet kształt jego zmienić, nastąpi wkrótce w *Porro*. Wiozę z sobą synowca Kanarysa, który zostawał od trzech miesięcy na fregacie P. *Rigny*. Ma on lat 12,

a jest bardzo dobrze ułożony i nader dowcipny, i t. d. „

Dnia 10.

(z teyże gazety.)

Birża Paryzka d. 9. Pięć od sta 99 fr. 90. Trzy od sta, 71 fr. 70. Akcje bankowe, 2080 fr. Pożyczka Królewska hiszpańska, 49½.

Piszą z *Bajonny* pod d. 5 b. m:

„Otrzymałszy w tej chwili drogą nadzwyczajną doniesienia z Portugalii, mogące się uważać za urzędowe. Skoro się Portugalski Minister wojny udał do *Algarbii* z przyczyny ostatniego powstania, zbuntowani natychmiast się rozproszyli, wielu z nich powróciło do obowiązków. Liczą do 900 ludzi, którzy się schronili do Hiszpanii; tam atoli są rozbrojeni i od swych wodców odłączeni. Mieszkańcy nie chcieli należeć do powstania: przyjęli oni z największą radością wojska towarzyszące ministrowi. Największa spokojność panuje teraz wszędzie, i żadnych nie przewidują zamieszek. Dowiedzieliśmy się, iż infant *Don Miguel* zaprzysiągł konstytucyą.

— Podniesienie się na powietrze *P. Margat* w dniu imienin Królewskich, wybornie się udało, pomimo nienaydogodniejszej pory. Balon był ozdobiony bardzo piękną Koroną Królewską 22 stopy w obwodzie mającą, którą otaczali chorągwie. Powietrzny żeglarz w 5 minutach przebył mgłę, która tak była grubą, iż zaledwie mógł widzieć chorągwie, łódkę jego otaczające. Wynosiłszy się na 1200 sążni, wyrzucił chmury, znajdujące się w ówczas, zbyt odległe pod nim, tworzące niejako rozległą równinę biało-alabastrową, okrytą wzgórkami śnieżnymi. Czas był pogodny a słońce przygrzewało jak śród lata. Termometr wskazujący 5° nad zero w czasie jego podnoszenia się, podniósł się do 12; gdy przeciwnie podczas jego wzniesienia d. 13 sierpnia zeszłego w *Rouen*, w równej wysokości, termometr spadł na 5°, a po 500 sążniach wyżej, jeszcze na 7° co stanowi różnicę 12° względem dolnego stanowiska. Powrót jego był bardzo szczęśliwy po 54 minutach, w *Glatigny* pod *Wersalem*, o pięć mil od Paryża.

— *P. Gillé*, syn i sukcesor gissera i drukarza patentowanego od *Ludwika XV*, umarł teraz w Paryżu. Jemu to sztuka drukarska winna wynalazek winiet odlewanych i rycin na drzewie; otrzymał on był dwa medale, na wystawach w r. X i 1819.

— Przyjęto na teatrze francuzkim komedya, pod tytułem: *Racine*.

Na mocy zawartych już umów, słychać za rzecz pewną, iż *Karol Kemble*, *Young*, *Macready*, *Kean*, *Fawcett*, *Fawen*, *Jones*, *Dawton* i *Mathews*, przybędą dla zabawiania swojemi talentami, miłośników litteratury dramatycznej angielskiej.

Paryż d. 11 listopada.

(z Gazety Warszawskiej.)

Dziennik *Gwiazda* zaprzecza urzędownie ogłosze, jakoby kilku konsulów francuzkich udało się do krajów południowo-amerykańskich. Poślano tylko agentów handlowych do Meksyku i Kolumbii, bez żadnego znaczenia politycznego.

Onegdaj rozpoczęła się w tutejszym sądzie policyjnym sprawa *Ouvrarda*. Dzienniki tutejsze umieściły dotąd początek stanu sprawy przez prokuratora królewskiego, i z niego pokazuje się, o czem już dawniej wiedziano, iż *Ouvrard* starał się wielokrotnie przekupić oficerów i innych urzędników wojskowych, ofiarując za jedną czynność do 25,000 franków.

Biblioteka izby deputowanych otrzymała starożytny rękopism meksykański, który bez wątpienia jest największym ze wszystkich znanych w Europie. Ma 45 stop długości, a 15 wysokości, i składa się jak wachlarz. Pismo jest pewnym rodzajem malowania, z objaśnieniem w języku hiszpańskim. Widać dowcip w malowaniu, i tak: przybycie europejczyków z bronią ognistą, wyobraża łabędź pływający i wyziewający płomień. Prze-

mowę *Kacyka* do swoich podwładnych wystawia głowa, otoczona wieńcem z języków, a przy figurze wyobrażającej słuchających, znajduje się jeden tylko język i to tuż przy nodze.

— *Talma* i *Molier* zostali ochrzczeni jednego dnia i miesiąca, to jest 15 stycznia, pierwszy roku 1763, a drugi 1622.

— *Dnia 13.* —

Słychać, iż *Xiążę Burbon* przeznaczył *Xięcia de Nemours*, drugiego syna *Xięcia Orleanu*, swoim spadkobiercą, z warunkiem, aby przyjął tytuł *Xiążęcia Condé*.

Wyrok w sprawie *Ouvrarda* odłożono do d. 18 b. m.

Lord Cochrane, który bawi w okolicach *Marsylii*, odebrał wiadomość z *Londynu*, iż statki parowe, wybudowane na *Tamizie*, popłyną w pierwszych dniach bieżącego miesiąca. Ze zaś po porównaniu dnia z nocą, często panuje cisza i pogoda na morzu śródziemnem, wspomniane więc statki, minawszy ciążinę *Gibraltarską*, mogą w krótkim czasie przybyć do *Napoli di Romania*. Myśli więc *Lord Cochrane* popłynąć d. 3 b. m. na swoim okręcie, nie czekając małżonki swojej, która się znajduje w *Pizie*. Przyjaciele greccy opatrują go teraz w żywność i węgle ziemne.

Zapewniają, iż pewny generał porucznik francuzki, znany z liberalnego sposobu myślenia, ma być sekundantem generała *Livron* w pojedynku, na który go wyzwał pewny młody przyjaciel greków.

W *Paryżu* liczą 10,058 powozów zajętych w mieście, 733 zajętych za obrębem miasta, i 500 krążących w okolicy. Do tej liczby należy 6,000 kabrioletów, będących własnością prywatnych osób, 900 fiaków, 20 karet, stojących na miejscach publicznych, 733 numerowanych kabrioletów na rogach ulic, 600 podobnie numerowanych remiz, 500 jednokonnnych wózków do wozienia wody, 1,500 podobnych wózków ciągniemych przez ludzi, 178 wielkich królewskich dyliżansów, 306 zwyczajnych dyliżansów, 249 małych dyliżansów odchodzących do miast najbliższych, i 500 kabrioletów odchodzących w okolice miasta.

ANGLIA:

Londyn dnia 4 listopada.

(Journal de St. Petersburg.)

Król Jmć d. 29 października, długą miał konferencyą z sekretarzem stanu, *Peel*, a d. 2 b. m. *J. K. M.* przyjmował Posłów Rosyjskiego i Francuzkiego, jakoteż i Ministra Portugalskiego.

— Spodziewają się, iż zagajenie królewskie, przy otwarciu posiedzenia, będzie zaspakajające, względem stosunków *J. K. M.* z Mocarstwami zagranicznymi.

— Admiralicja ogłosiła, iż flota angielska na morzu śródziemnem, poymała siedmiu korsarzy greckich na Archipelagu.

— Dwa okręty rosyjskie, mające wypłynąć na robienie odkryć, około brzegów rosyjskich, na oceanie wielkim, i w południowej części tego obszernego morza, rozwiną żagle w *Portsmouth*, w przyszłym tygodniu.

— Donoszą z Paryża, iż wiadomość o zaprzysiężeniu konstytucji portugalskiej przez *Don Miguela*, posłana została gońcem z tego miasta do *Lizbony*.

— *Dnia 11* —

(z teyże gazety.)

Papiery publiczne. Konsolidy stanęły wczoraj na 82½. Bony buenos-ayreskie 63½. Grekie 14½. Meksykańskie 66½. Kolumbijskie 39½. Pięć od sta francuzkie 99 fr. 50, a trzy od sta 70 fr. 25.

— Stan zdrowia *J. K. W. Xięcia Yorku*, jest bardzo pocieszający.

— Dzienniki angielskie napełnione są artykułami, tyczącemi się interesów posiadaczów bonów greckich, z przyczyny ostatniego zgromadzenia. Nade wszystko *P. Browning* broni się listami, mowami i innemi pismami, od zarzutów czynionych mu, jako sekretarzowi komitetu greckiego. Wszakże *Kuryer* mało daje temu wiary i napastuje bez

oszczędzenia. Dziennik zarzuca mu pomiędzy innemi, iż przyjął w komisji 11,000 f.st., które Panu *Browning* może się zdają być nie znaczącą sumą; w czem publiczność różni się od niego w zdaniu. *P. Browning* twierdzi, iż mnóstwo biletów drukowanych z podpisem *P. Luriotti*, nie może być mu przyznawane, i przyrzeka ogłosić swoją korespondencją z tym deputowanym. Wstrzymamy się do owego czasu, słowa są *Kuryera*, od wydania ostatecznego wyroku, aczkolwiek domysły nasze są takie, iż pozwalają wątpić, aby *P. Browning* mógł się usprawiedliwić.

— Dziennik brazylijski, *Censor-Maranhense*, pod d. 4 lipca, ogłoszony w *Maragnan*, donosi o powstaniu w *Cameta*, mieście Parasskiem, w nocy d. 22 kwietnia. Mieszkańcy obudzeni zostali krzykiem obiegających, szczególnie broni i uderzeniami toporów, wyłamujących drzwi ich domów. Krzyczano ciągle: „Śmierć złoczyńcom, którzy przyszli nas pozbawić naszych własności! *Niech żyje Cesarz!*” 31 mieszkańców brazylijskich, razem z Europą zamordowano; kilku także krajowców padło ofiarą powstańców, którzy nie szczydzili ani wieku, ani stanu. Dziennik pod d. 5 zawiera rozkaz gubernatora parasskiego do majora, aby ścigał winowajców. Inny znowu numer, donosi o porażce majora *Ladislao*, ze stratą 4 dział, 80 karabinów, i przeszło 50 ludzi zabitych, rannych i uwięzionych. Liczba powstańców dochodziła 4 do 500, pod dowództwem niejakiego *Barboza*.

— Dnia 11 listopada. —

(z Gazety Warszawskiej.)

Ławnik *Waithman*, członek Parlamentu, postanowił mówić w Izbie niższej o uczestnictwie wielu nowo obranych członków Parlamentu do towarzystw celniejszych, które się od lat 3 zawiązały. Liczbę tych członków podają do 187.

Rozeszła się tu wczora pogłoska, iż traktat przyjeźni i handlu między Anglią i Rzeczpospolitą Meksykańską wkrótce będzie zawarty, i że Hrabia *Oxford*, członek Izby wyższej, otrzyma urząd Posła naszego w *Meksyku*. Cena obligacji Rzeczypospolitej podniosła się potem do 66 za sto.

Gazety tutejsze umieszczają układ zawarty d. 29 sierpnia r. z. między Brazylią i Portugalią, celem ułatwienia wzajemnych pretensyj. Brazylija obowiązuje się zapłacić Portugalii 2 miliony funtów szterl. (80 milionów zł. Pol.), częścią przyjęciem do zaspokojenia ostatniej pożyczki, którą Portugalia zaciągnęła u Anglii, częścią wypłaceniem reszty w przeciągu roku, rachując od zatwierdzenia układu.

Jedna z Gazet tutejszych pisze, iż Europa płaci roczny haracz Dejowi Algierskiemu w ilości 9 milionów 972,500 franków, to jest: Dania 1,100,000, Hiszpania 1,200,000, Francya 1,175,000, Hollandya 625,000, Portugalia 3,470,000, Anglia 900,000 franków, tudzież za zdobycze zabrane przez korsarzy algierskich 600,000 franków, i za wykupno jeńców 902,500 franków.

W Gazecie *Hamshire-Telegraph* umieszczony jest list Kapitana fregaty *Tweed*, który wyraża, iż Murzyni w mniej uczęszczanych okolicach wyspy *Hayti* nie zaniechali bałwochwalstwa. Xiądz *Biston*, bawiący teraz na wyspie *S. Tomasa*, widział przed 18 miesiącami Murzynów w *Port de Paix*, gdy jednemu z bożków swoich chcieli poświęcić człowieka na ofiarę.

Donoszą z *Berampore*, iż tam ustało bałwochwalstwo, i mieszkańcy przyjęli wiarę Chrześcijańską. Dawniejszy bożek, zwany *Schibb*, którego od wieków czczono, waży kilkaset funtów, i będzie sprowadzony do Londynu.

W świątyni w *Rangun* znaleziono ukryty pokój, gdzie zamiast spodziewanych skarbów były tylko 3 małe bożyszcza Birmańskie. Przy świątyni w mieszkaniu kapłana znaleziono 3 stoliki z kości słoniowej, na których widać dawne napisy złotem głoskami. Osobliwości te są teraz w muzeum towarzystwa starożytności w *Perth*.

— Dnia 12. —

W kraju naszym podpisują różne petycje do Parlamentu. Jedna z tutejszych Gazet donosi o osobliwszej petycji panien w Hrabstwie *Nottingham*, które proszą o nałożenie opłaty pogłównego na mężczyzn nieżonatych, a mających przeszło 25 lat; twierdzą one, iż celem ich jest skłonić tych egoistów do spełniania mądrych zamiarów Opatrzności.

A U S T R Y A.

Wiedeń dnia 15 listopada.

Dzisiejszy *Dostrzegacz Austriacki* donosi, że w *Stambule* zaszły rozruchy, osobliwie w dniach 18 i 19 października; lecz zostały zupełnie przytłumione. (*Gaz. Warsz.*)

AMERYKA POŁUDNIOWA.

Rio-Janeiro dnia 18 sierpnia.

(Journal de St. Petersburg.)

Posiedzenie izby prawodawczej, zamkniętem zostanie d. 6 września. Pytanie, azali członkowie mają siedzieć lub stać w obliczu Cesarza, długo było roztrząsane; postanowiono na koniec, iż będą mieli krzesła za sobą, lecz na nich nie usiądą.

— Cesarz zatrudnia się z największą czynnością, wojną z rzecząpospolitą *la Plata*; cała flota, prócz kilku statków, użyta do tego została. Wojska regularne ciągną zewsząd na miejsce boju, i nigdzie prawie niepozostał taki, aby zdarnym był do oręża. Strona liberalna, a nawet wielu stronników rządu, obruszyło się na kongresie przeciwko surowości środków, przedsięwziętych w zaciągach, w prowincyi *Ceara*.

— Wiele krzyżów większych i ozdób rozdano; a ministrów, sprawujących interesa i konsułów mianowano do wszystkich Dworów i wielu miast Europejskich.

— Brak pieniędzy wielce się tu czuć daje i w prowincjach północnych; przyczyną tego najistotniejszą jest wojna z rzecząpospolitą *la Plata*. W *Bahia* i *Fernambuku*, sama tylko prawie krąży moneta miedziana, w potroynę i poczwórnej wartości; z kąd wynika wielka ilość fałszywej i zupełne zachwianie ufności. Fałszywe papiery bankowe pokazały się w *Rio* i zniżyły bony. Bank przyrzekł nagrody 6 milionów reisów za odkrycie fałszerzów.

— Cesarz mianuje ciągle oficerów do wojska portugalskiego.

— Wyszedł rozkaz, znoszący sekwestr własności portugalskich, i utworzono komisyję do wynagrodzenia Portugalczykom własności i okretów, utraconych podczas wojny.

— Lord *Ponsonby* miał kilkakrotne wystąpienie u Cesarza, względem interesów *la Plata*, lecz bezskutecznie. Na początku wojny, Cesarz sam chciał się udać do *Montevideo* i zostawić tam Cesarzową w tytule Rejentki; ledwo z trudnością konsul krajowy mógł go odwieść od tego zamiaru. Powszechnie sądzą, iż Lordowi *Ponsonby* nie udadzą się nawet przygotowania do traktatu.

Ascension (w *Paraguay*) d. 2 sierpnia.

(z tutejszych gazet.)

— Reprezentanci i naczelnicy municypalności, zgromadzeni d. 16 lipca, nie chcieli przyjąć usunięcia się doktora *Francia*. Nadzwyczajny ten człowiek, widząc, iż wysłanym od niego komisarzom nie powiodło się w Europie, prowadzi życie melancholiczne i pełne niesmaków; z tego względu, udał chorobę, aby mógł oddalić się do miasta *Pilar*, do swoich przyjaciół. Zarząd interesów, z przyczyny nieobecności *P. Guarany*, poruczoną wewnątrz została, jeneralnemu sekretarzowi *Zapidas*, a doktor *Francia* wydał następną proklamację:

„Mieszkańcy *Paraguay*, wasz pierwszy urzędnik, odpowiadawszy położony przez was w nim ufności, zachowując w pokoju prowincję, zmuszony jest wypocząć po trudach; obrał do tego miasto *Pilar*, gdzie będzie błagał Wszechmocnego, aby raczył utwierdzać szczęście wasze, swoją słusnością i sprawiedliwością, które dotąd zachowały

DODATEK

Wilno dnia 22 Listopada r. s. Roku. 1826.

nas od nieszczęść, doznanych przez cały ląd amerykański. Zostawiając *Zapidas* do sprawowania rządu wewnętrznego, oddałam się pełen po- ciechy, z głębokiego uszanowania, z jakim przy- mowane były wszystkie środki, użyte przezemnie w admi nistracyi, a w sercu mojem pozostają wy- ryte bohaterskie czyny, tak cnotliwego narodu. Za- szczycacie mnie swojemi dobrami wspomnieniami. Było to i będzie dla mnie największym szczęściem;

Ascension w Paragui
dnia 2 sierpnia 1826 r.

podpisano: Dr Francia.

N I E M C Y.

Od brzegów Menu d. 6 listopada.

(Journal de St. Petersburg.)

Zdaje się, iż interessa Xięstw Sasko-Gotay- skiego i Altenburskiego, wkrótce się ukończą. Regencya, złożona ze trzech ministrów z *Gotha*, u- stanowiona od zgonu Xięcia Fryderyka, zamknę- ła swe prace; deputacya mieszkańców miasta o- świadczyła tym ministrom wdzięczność od ludu, za ich dobre zarządzanie, a ci nawzajem podzię- kowali mieszkańcom, za ich przywiązanie. Rad- ca tynny *Lindenau* opuścił już *Gotha* i udał się na inne miejsce przeznaczenia dyplomatycznego; przed wyjazdem otrzymał patent obywatela miasta.

— Dnia 11. —

(z teyże gazet.)

Konsystorz Wielkiego Xięstwa Weymarskie- go ogłosił d. 24 października, następnę postano- wienia: 1) Rodzice i opiekuni obowiązani są nie oddawać swoich dzieci lub wychowanców do szkół wyższych, chyba tylko w razie, gdy okażą pewne do nauk powołanie; 2) Zwierchność gimnazjów oddała ma surowie uczniów z małą zdolnością, a upierających się kończyć szkoły, pomimo usiło- wań czynionych, aby ich namówić do zaniechania. 3) Z przyczyny małej liczby burz akademickich, zbyt mało tylko część prośb o przyjęcie, może być roztrąsana. 4) Gospodarze, chłopcy ceruli- ków, komorników, i t. d. poświęcających się do ja- kiejkolwiek gałęzi nauk, nie będą mieli prawa do funduszów akademickich. Wszystko to przed- sięwzięto, z przyczyną wielkiego napływu po szko- łach wyższych i licznych prośb o pomoc do koń- czenia nauk, jako też ze względu na to, iż zbyt wielka liczba młodzieży, oddaje się wyższemu u- miejętnościom,

(z Gazety Warszawskiej.)

Listy prywatne donoszą, iż d. 18 z. m. wy- szedł w *Lisbonie* rozkaz, otwarcia tamecznego portu dla blisko 3000 łasztów pszenicy, z warun- kiem, aby pewna część była sprowadzona z czar- nego morza. Stany wydadzą dalsze w tej mierze postanowienie. Podług wykazu podanego rządo- wi, potrzebuje Portugalia najmniej trzy razy ty- le wspomnianego gatunku zboża.

Pani *Catalani* otrzymała dnia 7 b. m. w *Mo- nachium* zaszczyt posłuchania u Króla Jmci Ba- warskiego, i była przedstawioną Królowey.

— Dnia 15 —

Jak urodzony w *Genewie*, a w *Londonie* zmarły bogaty bankier *Thelusson*, majątek swój, wynoszący 500,000 funt. szter. (20 milionów zł. pol.) zapisał swojemu prawnukowi, z tém wyraźnym za- strzeżeniem, aby aż do czasu pełnoletności jego, prowizye przyłączały się zawsze do kapitału; tak podobnież *Józef Voy*, Kurator gmin wyznania re- formowanego w *Węgrzech*, zmarły d. 30 grudnia 1821 zapisał dla Kollegium tegoż wyznania w *Sa- ros-Patak*, 10,000 zł. ryń. w walucie wiedeńskiej,

zastępując, aby przez lat sto przyłączano pro- wizyę do kapitału, i aby dopiero po stu latach Kollegium rozporządziło kapitałem podług swo- jey woli. Wyrachowano, iż tym sposobem przy- końcu setnego roku, pierwsiakowy kapitał wy- nosić będzie milion 314,164 złotych ryńskich i 33 krajcarów.

T U R C Y A.

Stambuł dnia 24 października.

(z Gazety Warszawskiej.)

Stolica tuteysza była znowu widowiskiem wielkich rozruchów. A lubo Sułtan ścinaniem głów przywrócił na chwilę spokójność, powtórne to jednak poruszenie zdaje się dowodzić, iż jeszcze daleki jest od celu, który sobie zamierzył. Wzma- ga się wzburzenie umysłów, i każe się lękać no- wych scen rewolucyjnych. Tymczasem plac zwa- ny *Atmeidan*, był miejscem śmierci dla wielu Mahometanów, a głowy ich padły ofiarą nowe- go systematu.

Od granic tureckich dnia 28 października.

Listy z *Korfu* zapewniają, iż Grecy przyspo- sabiają wyprawę dla wypędzenia *Reszyda* baszy z *Aten*. Dowódczą 5ciotysięcznego korpusu, na ten cel przeznaczonego, jest *Petre Mauromichalis*. Wy- prawa ta nie mogłaby być przedsięwziętą dla bra- ku żywności, gdyby eskadra grecka nie zdobyła przy *Suda* dwóch okrętów przewozowych płynących z żywnością dla wojska *Ibrahima* baszy. Okręty wy- słane przez Europejskie towarzystwo przyjaciół greckich, dostarczyły także żywności do obozu greckiego w *Attyce*. Pomimo wszelkich usiłowań *Reszyda* baszy, albańczykowie nie dają się skło- nić do wzięcia broni przeciw grekom.

— Dnia 3 listopada. —

Rozchodzi się w *Belgradzie* pogłoska o stra- ceniu wielu osób w *Stambule*. Losu tego nie tylko miał doznać *Reis-Efendi*, ale nawet *Aga* basza; mnóstwo zaś *Ulemów* miano spalić, a większą je- szcze liczbę Turków utopić.

List z *Napoli di Romania* donosi, iż *Ibra- him* basza jest zamknięty w *Trypolizie*, przez kor- pus grecki pod dowództwem generała *Kolokotroniego*. Inne jeszcze oddziały wojska greckiego mają tam przybyć. Nie lepszy stan ma być *Re- szyda* baszy w *Attyce*.

Podług jednej z gazet Idryjskich, *Ibrahim* basza wróci do Egiptu, na skutek rozkazu oycy swego, który się obawia zaburzeń krajowych. Do *Korfu* przybył kapitan grecki, *Panurgia*, i chce tam ubezpieczyć 400,000 talarów, które zdobył wojując z Turkami.

H I S Z P A N I J A.

Madryt d. 30 października.

(z Monitora Warszawskiego.)

Naczelnik partyzantów *Gato*, snuje się od- dawna w prowincyi Walencyi, chociaż wyznaczo- no nagrodę za głowę jego. Nie dawno przyszedł do wsi, gdzie właśnie przybito obwieszczenie wzglę- dem niego; zerwał je, a na drugą stronę prze- wróciwszy przybił znowu i napisał: był tu *Gato*.

Algierczykowie, którzy niedawno wylądowa- li w *Motril*, wysiedli potem w *Marvella*. Eska- dra ich przeszkadza ciągle wypłynieniu okrętów kupieckich hiszpańskich.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 19 no- wembra rub. sreb. 3 rub. 77½ kop., czerw. złoty no- wy r. 12 kop. 90; imperyał 37 rub. 75 kop.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora.
Andrzej Bacharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

1 Izba Skarbowa Wileńska zgodnie z przedyskutowaniem P. Ministra Skarbu pod d. 10 lipca t. r. nadesłanem, niniejszem ogłasza, iż jak temże przedpisaniem oddany Najwyższym Ukazem 18 lipca 1806 i 21 maja 1826 roku Półkownikowi Czernowowi w 24-letnią dzierżawę, w tutejszej Gubernii w Wilkomierskim Powiecie Skarbowy majątek, Starostwo Pomużskie od d. 12 kwietnia następującego 1827 roku oddaje się do własnego rozrządzenia tegoż P. Czernowa do wyścia w 1831 roku terminu; zechce więc P. Czernow dla objęcia Starostwa Pomużskiego przybyć sam do tej Izby, albo przysłać, na oświadczenie praw, umocowanego, nieodmiennie na wyżej oznaczony czas, to jest, na dzień 12 kwietnia 1827 roku; w przeciwnym zaś zdarzeniu satysfakcjonowany będzie takim dochodem, jaki można będzie pobierać za pośrednictwem administracji. Dnia 18 listopada 1826 roku.

Sowietnik Kolkowski.

Naczelnik Stola Tytularny Sowietnik J. Zdzitowiecki.

Guberski Sekretarz Znosko.

1 Francuz nie dawno przybyły ze swoją rodziną do Wilna, otrzymał od Zwierzchności Szkolnej pozwolenie do dawania lekcji prywatnych według nowego sposobu, wedle jakiego kilkoletnie lub starsze dziecko może nauczyć się w krótkim czasie dobrze czytać i wymawiać po francusku. Życzący mieć dokładniejszą o tym Nauczycielu wiadomość, powziąć ją raczą w aptecce lub w domu P. Gutta.

Takowe doniesienie wolno drukować, Cenzor Ignacy Reszka.

1 Niżej podpisana zawiadamia, że dnia 19 bieżącego miesiąca gbra zgubione zostały jedna ciwarka trzydziestej loteryi Warszawskiej Numer 15,481 na 4 i 5 klasę, ktoby takową znalazł, raczy złożyć w Redakcyi dla wręczenia właścicielowi, gdyż za onymi nie będzie miał prawa poszukiwać wygranej jeżeli padnie jaka na ten Numer, ponieważ temu tylko należęć będzie u kogo na pierwszą klasę bilety się znajdują.

Szachnowska.

2 Zawiadamia się niniejszym, iż w dniach 3, 4 i 5 stycznia roku przyszłego 1827 będą się odbywały targi w Izbie Skarbowej Grodzieńskiej, na dostawę w następnym trzech leci 4,500 kubicznych sążni dREW dla wojsk, w Gubernii Grodzieńskiej konsystujących; życzący przeto przyjąć na siebie takową dostawę dREW, raczą przybyć do Izby Skarbowej Grodzieńskiej, na wyrażone terminy z dostatecznymi ewikcyami. Grodno dnia 16 listopada 1826 roku.

Pełniący obowiązek Grodzieńskiego Cywilnego Gubernatora, Prezydent Sądu Głównego Departamentu, Franciszek Wereszczaka.

2 Sąd Ziemski Powiatu Nowogrodzkiego zgodnie do dekretu na dniu 27 sierpnia idącego roku, w Sprawie kredytorów starozakonnych Dawida i Rejzy Elli i Rywki Aryowiczów Fiszerów zaszłego, licytacją tychże Fiszerów kamienicy w rynku Miasta Nowogrodzkiego położonej, z dalszym zabudowaniem i placem pod nią będącym, w trzech terminach, to jest: 1go i 8go września idącego roku i 10 stycznia następnego 1827 roku na wieczystą wyprzedaż od summy 10,000 rubli srebrnych zacząć się mającą, więcęcy dającemu determinującego, oraz dzień 12 stycznia następnego roku

za czas czterech rozprawy kredytorów z temiż żydami naznaczającego: przez niniejszą awizację interesowane i uczestniczyć chcące osoby, o takowej licytacji w tym Sądzie odbyć się w powyższych terminach mającej zawiadania; zarazem też wzywa wszystkich kredytorów i pretensorów wspomnianych żydów Aryowiczów Fiszerów, iżby ci sami osobiście lub przez plenipotentów swe dopominki w czasie naznaczonym 12 stycznia następnego roku w Sądzie Ziemskim Nowogrodzkim pod upadkiem i chęć dopominków obiwiali. Prezydent Ziemskiego Sądu Sokołowicz.

Felicyan Wereszczaka Sędzia Ziemski Powiatu Nowogrodzkiego.

Franciszek Pietraszewski Sędzia Ziemski Powiatu Nowogrodzkiego.

Nikodem Kiernowski Pisarz Ziemski Nowogrodzki.

2 Sąd Podkomorsko-Exekwizorski massy zeszłego Marszałka Kuszelawskiego w dobrach Sterkanicach eksystujący, powodem choroby jednego z kompletu swojego Urzędnika, nie mogąc w czasie teraźniejszym według poprzedniczego postanowienia w Gazecie Kuryera Litewskiego ogłoszonego zamknąć się do namowy, odkład na Sąd swój w zamiarze jak najrychlejszego Sprawy o czwartej rozsądzenia, do dnia 24 stycznia następnego 1827 roku uczynił. O czem interesowane strony przez niniejszą awizację obwieszcza. Datt roku 1826 listopada 13 dnia,

Podkomorzy Zawileyski Wincenty Dowgiatto. Regent Marcelli Wojewódzki.

3 Od Litewsko - Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż na uzyskanie długu należnego Wileńskiemu CESARSKIEMU Uniwersytetowi od Wileńskich obywateli żydów Leyby Abelsona i Eliasza Giersona, za utrzymywanie przez nich młynu Uniwersyteckiego, od pierwszego 1,046 rub. 54 $\frac{1}{2}$ kop., od drugiego 1,381 rub. 73 $\frac{1}{2}$ kop., oddane na publiczną sprzedaż dwa murowane domy położone w mieście Wilnie; a zatem życzący należęć do targów, zechcą przybyć do tego Rządu na naznaczone do tego terminy: 18, 20, 22, następującego decembra, a trzeci ostateczny we trzy miesiące od dnia pierwszego wydrukowania, które później nastąpi, w Sankt-Petersburskich albo Moskiewskich gazetach. Dnia 12 sierpnia 1826 roku.

Assesor Józef Szulc.

Sekretarz Kowalenok.

Naczelnik Stola Milanowski.

3 Z powodu kończącej się arędownej tenuty młynu mieyskiego po Biskupim zwanego, równo z dniem 1 february nadchodzącego 1827 roku, Rada Mieyska Wileńska w zamiarze wypuszczenia onego w trzyletnią arędę, naznaczyła do licytacji trzy terminy: pierwszy dnia 23, drugi dnia 26 i trzeci dnia 29 idącego miesiąca nowembra, a na przetarg dzień 1szy nadchodzącego decembra miesiąca. Aby więc Ambienoi na wzięcie takowego młynu w trzyletnią arędowną tenutę z prawnymi ewikcyami do Rady Mieyskiej Wileńskiej na Ratusz jawni się, gdzie i przedkontraktowe punkta każdemu będą objawione. O czem też Rada na skutek Przedpisania JW. Aktualnego Radcy Stanu Litewsko-Wileńskiego Cywilnego Gubernatora i Kawalera Horna w dniu 14 praesen. za N. 20,754 wyszłego, w Gazecie Kuryera Litewskiego trzykrotnie niniejszym ogłasza. Datt w Wilnie nowembra 15 dnia 1826 roku.

Jan Buksza Prezydent M. W.

Sekretarz R. M. W. Woytkiewicz.